

Az időhatározói mellékmondat az északi hantiban: 1936, 1964, 2002

Sipos Mária

2015. december 17. 14.00

Közismert, hogy az oroszországi kisebbségi nyelveket csaknem egy évszázada intenzív orosz hatás éri, és az is, hogy ez a szókölcsonzések óriási tömege mellett szintaktikai változásokhoz vezetett. E változások egyike az indoeurópai nyelvekre jellemző kötőszavas alárendelő összetett mondatok megjelenése a hantiban, közelebbről annak északi nyelvjárásaiban is.

Az előadásban az időhatározói összetett mondatok új típusáról lesz szó, amelyet három különböző korszakból származó, nem folklór szövegekben vizsgáltam. Ebben a mondattípusban sem a kötőszó, sem az utalószó nem átvétel eredménye, azaz elemkölcsonzésről nincs szó, a mintakölcsonzést azonban egyértelműnek tekintjük.

A vizsgálatok fő kérdései a következők voltak: (a) milyen szintaktikai környezet segítette e mondattípus meghonosodását? (b) milyen hasonlóságok és különbségek vannak az orosz és a hanti mondatok között, illetve ezek alapján mire következtethetünk a változás folyamatára nézve? (c) tapasztalható-e valamilyen megoszlás a hagyományos igeneves, illetve a véges igés alárendelés között? (d) visszaszorulni látszanak-e napjainkban az igeneves szerkezetek?